

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **D. M.**, bývajúceho v B., zastúpeného A. spol. s r.o., so sídlom v B., proti žalovanému **A., spol. s r.o.**, so sídlom v B., zastúpeného JUD. Ľ. H., advokátom v B., o **19.252,48 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 12 C 121/1996, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. novembra 2010 sp. zn. 9 Co 416/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II v poradí druhým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal (po zmene žaloby) zaplataenia sumy 19.252,48 Eur s príslušenstvom a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 3.982,23 Eur na účet advokáta do 15 dní. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že účastníci 4. decembra 1995 uzavreli písomnú zmluvu označenú ako zmluva o obstaraní predaja veci č. X. podľa § 737 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorej predmetom bol predaj osobného motorového vozidla Audi TD 100 ŠPZ B. bielej farby za dohodnutú kúpnu cenu 660.000,- Sk. Listom z 28. mája 1996 žalobca žalovanému oznámil, že na vozidle zistil vady a žiadal priznať buď zľavu z kúpnej ceny alebo odstúpenie od zmluvy. Listom z 3. júna 1996 žalobca od zmluvy odstúpil z dôvodu dodatočného zistenia, že motorové vozidlo bolo havarované a má aj ďalšie závady, ktoré znižujú jeho jazdné schopnosti, na ktoré nebol pri kúpe upozornený. Počas konania žalobca 25. januára 2001 predmetné motorové vozidlo odpredal T. L. za sumu 80.000,- Sk, na základe čoho žalobca so súhlasom súdu upravil pôvodný petit žaloby. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel

k záveru, že žalobca, hoci od zmluvy účinne odstúpil 3. júna 1996, motorové vozidlo žalovanému nevrátil, naďalej ho užíval, v roku 2001 s ním havaroval a ešte v tom istom roku ho odpredal napriek odstúpeniu od zmluvy, t.j. správal sa ako vlastník. Vyslovil, že žalobcovi v dôsledku vydržania vzniklo k motorovému vozidlu vlastnícke právo, preto žalobu zamietol.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu v poradí druhým rozsudkom z 11. novembra 2010 sp. zn. 9 Co 416/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa po doplnení dokazovania podľa § 219 ods. 1 O.s.p., čo aj z iných dôvodov, potvrdil. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že zo znaleckého posudku vypracovaného na žiadosť žalobcu znalcom Ing. J. K. z 22. augusta 1996 vyplýva, že za obdobie cca 8 mesiacov od jeho kúpy žalobca najazdil predmetným motorovým vozidlom 23.156 km, čo dokazuje, že žalobca motorové vozidlo užíval nielen sporadicky, pričom aj žalobca uvádzal, že vozidlo používal aj po tom, ako listom z 3. júna 1996 odstúpil od zmluvy so žalovaným, a to až do roku 2001, kedy ho po dopravnej nehode predal. Podľa vyjadrenia príslušného okresného dopravného inšpektorátu je toto motorové vozidlo naďalej v evidencii motorových vozidiel. Vyslovil, že predmetné motorové vozidlo síce vykazovalo zjavne viaceré vady, tie však nebránili jeho riadnemu užívaniu, inak by žalobca nemohol za cca 8 mesiacov najazdiť 23.156 km. Pretože zákonná podmienka uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy spočívajúca v kumulatívnej požiadavke nemožnosti riadneho užívania veci v danom prípade nebola naplnená, písomné odstúpenie žalobcu listom z 3. júna 1996 od zmluvy uzavretej so žalovaným, je neplatné. Na základe toho uzavrel, že v dôsledku neplatného odstúpenia od zmluvy nedošlo k naplneniu ustanovenia § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t.j. k zrušeniu zmluvy zo 4. decembra 1995 a teda ani ku vzniku povinnosti zmluvných strán vrátiť si navzájom všetko, čo podľa zmluvy dostali (§ 457 Občianskeho zákonníka). Žalobu preto ako nedôvodnú, čo aj z iných dôvodov, potvrdil. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k zmene právnej kvalifikácie až v odvolacom konaní, ktorým postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože ku kľúčovej otázke rozhodujúcej pre meritórne rozhodnutie vo veci, teda platnosti alebo neplatnosti jednostranného právneho úkonu odstúpenia od zmluvy, zaujal odvolací súd právny názor uvedený v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a vzhľadom k tomu nemal žalobca možnosť vyjadriť sa k takto vykonanému právnomu záveru

a vysporiadať sa s ním. Z uvedeného vyvodil, že dovolanie je prípustné jednak z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f/ O.s.p., ako aj z dôvodu podľa § 238 ods. 1 O.s.p., pričom svoj názor podporil rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2000, sp. zn. 5 Cdo 93/2000 a jeho citáciou. Ďalej uviedol, že podľa výkladu k ustanoveniu § 238 ods. 1 O.s.p. prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku je daná vtedy, ak boli okolnosti, ktoré sú významné pre rozhodnutie oboma súdmi posúdené rozdielne a takéto závery následne konštituuju alebo deklarujú rozdielne práva alebo povinnosti účastníkov konania, pričom nie je rozhodujúce, či odvolací súd rozhodol podľa § 219 alebo § 220 O.s.p., ani to, akým spôsobom formuloval výrok. Uviedol, že konaním súdu došlo k porušeniu zásady dvojinstančnosti konania, pretože zmenou právnej kvalifikácie rozhodnutím odvolacieho súdu v rozsudku, proti ktorému nie je možné podať riadny opravný prostriedok, došlo fakticky k jej úplnému odstráneniu a tým i k odňatiu možnosti práva účastníka konania konať pred súdom a tak môcť uplatňovať svoje procesné práva, priznané mu jednotlivými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Poukázal pritom na to, že súd prvého stupňa vo svojich dvoch rozhodnutiach vyslovil, že odstúpenie od zmluvy bolo platné a takýto názor zaujal odvolací súd aj v zrušujúcom uznesení 2 Co 466/2006 z 31. októbra 2007, ktorým vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie, pričom odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí z neznámych dôvodov od tohto právneho názoru odchyľil. Uvedený postup považuje za dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. f/ v spojení s § 238 ods. 1 a § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. Okrem vady konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. má podľa dovolateľa napadnutý rozsudok aj vadu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., t.j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa dovolateľa táto vada spočíva v tom, že dokazovanie bolo zo strany súdu doplnené len formálne, keď za sporné považuje najmä vykonanie dokazovania a posúdenie otázky prevádzky schopnosti osobného motorového vozidla a vyslovenie, že odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu listom z 3. júna 1996 je neplatné. Vo vzťahu k týmto otázkam v dovolaní podrobne zopakoval priebeh konania a dokazovania vykonaného súdom a vyjadril nesúhlas s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu. Z uvedených skutočností vyvodil opodstatnenie návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia a jeho vrátenie odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadal odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie považuje za nedôvodné a v plnom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Pokiaľ dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. tvrdiac, že v prejednávanej veci sa jedná o zmeňujúci rozsudok, pretože odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z iných dôvodov než rozhodol súd prvého stupňa, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd **vecne** zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím o veci samej. V porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa musí ísť **o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci samej**. Rozhodujúcim preto nie je formálne hľadisko, teda slovné vyjadrenie rozsudku, ale vecné (obsahové) hľadisko, teda to, či odvolací súd niečo vecne zmenil na tom, čo už pred ním deklaroval alebo konštituoval súd prvého stupňa. Z porovnania výrokových častí rozsudkov oboch nižších stupňov jednoznačne vyplýva, že

odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil, keď zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná. Nie je pritom rozhodujúce, že k takému záveru dospel na základe iných skutkových okolností, než súd prvého stupňa. Z hľadiska prípustnosti dovolania žalobcu je podstatné, že oba rozsudky (rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudok odvolacieho súdu) žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 19.252,48 Eur, zamietli. Z uvedeného vyplýva, že rozsudok odvolacieho súdu má povahu potvrdzujúceho rozsudku vyjadrenú aj vo výroku jeho rozhodnutia, prípustnosť dovolania je preto potrebné podľa toho skúmať. Pokiaľ dovolateľ poukazuje na viazanosť odvolacieho súdu právnym názorom vysloveným súdom prvého stupňa, prípadne názorom odvolacieho súdu vysloveným iným odvolacím senátom v tejto veci, dovolací súd pripomína, že právnym názorom vysloveným súdom prvého stupňa nie je odvolací súd viazaný a nie je viazaný ani právnym názorom vysloveným v prejednávanej veci nielen iným odvolacím senátom, ale ani svojim vlastným, najmä ak z doplneného dokazovania vylpnú nové skutkové okolnosti, a o taký prípad ide aj v prejednávanej veci.

Keďže v preskúmvanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, pričom vo výroku svojho rozhodnutia nevyslovil prípustnosť dovolania, ani nebolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, a vo veci samej dosiaľ nebolo dovolacím súdom vydané rozhodnutie, ktoré by bolo pre odvolací súd záväzné, je nesporné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na obsah dovolania ako aj zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už

prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žalobca vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a tieto vady nezistil ani dovolací súd.

Žalobca v dovolaní namietal vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcu v tom, že odvolací súd dospel k záveru, že sú dané iné dôvody na rozhodnutie, a žalobca nemal možnosť sa k takémuto právnomu názoru vyjadriť.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu alebo rozhodnutie súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p., odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili (§ 213 ods. 2 O.s.p.).

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd postupoval v zmysle citovaných ustanovení.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že ako predbežnú otázku riešil súd prvého stupňa platnosť odstúpenia od kúpnej zmluvy č. X., ktoré žalobca oznámil žalovanému listom z 3. júna 1996, pričom dospel k záveru, že odstúpenie od zmluvy bolo účinné (por. čl. 212). Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom

z 11. novembra 2011, na ktorom bolo aj meritórne rozhodnuté vyplýva, že krajský súd na tomto pojednávaní s poukazom na ustanovenie § 213 ods. 2 O.s.p. poučil prítomných právnych zástupcov účastníkov konania, že vzhľadom na ustanovenie § 741 ods. 1 a § 619 a nasl. Občianskeho zákonníka, sa bude ako predbežnou otázkou zaoberať otázkou platnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy a zároveň vyzval právnych zástupcov, aby sa k uvedenému vyjadrili. Na základe tejto výzvy odvolacieho súdu právny zástupca žalobcu do zápisnice o pojednávaní uviedol, že „v predmetnej otázke sa dostatočne vyjadril v rámci prvostupňového konania, keď má za to, že navrhovateľ platne odstúpil od zmluvy z dôvodu, že vec mala neodstrániteľné vady, o ktorých predávajúci vyhlásil, že ich nemá a z tohto dôvodu si platne uplatnil svoje právo v stanovenej lehote“. Právny zástupca žalovaného uviedol, že „podľa jeho názoru vec nevykazovala vady, ktoré boli uvádzané navrhovateľom, odporca bol iba sprostredkovateľom predaja, preto bolo potrebné na vec aplikovať ust. § 774 a 777 Obč. zák. a platné odstúpenie od zmluvy malo smerovať voči vlastníkovi motorového vozidla.“ (por. č.l. 251-252).

Námietku dovolateľa, že uvedeným postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) zakladajúca prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu tak nebolo možné považovať za dôvodnú.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, k tomu dovolací súd uvádza, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Pre úplnosť k námietkam dovolateľa, ktorý ako inú vadu konania namieta nesprávne hodnotenie dôkazov, či len „formálne“ doplnené dokazovanie (čo však z obsahu zápisnice

o pojednávaní pred odvolacím súdom nemožno vyvodit') dovolací súd dodáva, že v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá. Nesúhlas dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdom nie je dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. (viď tiež R 42/1993).

Vzhľadom na uvedené v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď v súvislosti s dovolacím konaním neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková